

ROLEX

M

MICHELSEN

URSMÍÐIR SÍÐAN 1909

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík - 511 1900 - www.sviss.is

MARKAÐURINN

Sögurnar... tölurnar... fólkíð...

Vistvæna prentsmiðjan!

GUÐJÓNÓ
VISTVÆN PRENTSMÍÐJA
Sími 511 1234 • www.gudjono.is

Miðvikudagur 11. febrúar 2008 - 6. tölublað - 5. árgangur

Veffang: visir.is - Sími: 512 5000

Jón Ólafsson

Vill aftur í Skífuna með bandarískum risum

2

Tryggingar innstæðna Ábyrgðin er ríkisins

4

Erlendur Hjaltason Hvað hefur breyst?

5

Aukin hætta á greiðslufalli

Greiðslufallsáhætta Moody's á heimsvísu var 4,8 prósent í janúar, en var 1,1 prósent fyrir ári. Spá Moody's gerir ráð fyrir að greiðslufallsáhætta hækki hratt og verði 16,4 prósent í nóvember en lækki svo aftur aðeins í desember.

Tuttugu og tveir skuldabréfaútgjafendur í einkarekstri, sem lánsfjármatsaðilinn Moody's greinir, urðu gjaldþrota í janúarmánuði, eftir því sem fram kemur í janúarskýrslu Moody's. Þar af voru tólf skuldabréfaútgjafendur í Bandaríkjunum, þrír í Kanada, þrír í Evrópu og fjórir annars staðar frá.

Lyondell Chemical Company var stærsta gjaldþrot mánaðarins, með 19 milljarða dala skuld. Þar á eftir kom Nortel Networks með um fjóra milljarða dala. - ss

Mettap hjá UBS í Sviss

Svissneski risabankinn UBS tapaði 8,1 milljarði franka á fjórða ársfjórðungi í fyrra. Þetta jafngildir rúmum 777 milljörðum íslenskra króna. Heildartap bankans í fyrra nam 19,7 milljörðum franka, sem er met í Sviss.

Afkoman er langtum verri en gert var ráð fyrir og skrifast að mestu á tap af fjárfestingarstarfsemi og afskriftir lána.

Bloomberg-fréttaveitan hafði eftir Marcel Rohner, forstjóra UBS, í gær að hagræðingaradgerðir bankans muni snúa honum til betri vegar á nýju ári. - jab

HELST Í ÚTLÖNDUM

Kreppan komin | Efnahagsdýfan nú er sú versta í hundrað ár. Þetta segir Ed Balls, fyrrverandi efnahagsráðgjafi Gordons Brown, forsætisráðherra Bretlands, í samtali við breska fjölmiðla. Kreppan er verri en sú sem reid yfir á þriðja áratug síðustu aldar og mun hafa víðtæk áhrif á stjórnmál, að hans mati.

Kynningar beðið | Fjórir fjárfestar eru sagðir bera víurnar í sænska fjárfestingarbankann Carnegie. Milestone átti tíu prósent í bankanum áður en sænska ríkið þjódnytti hann í fyrrihaust. Reynt hefur verið að selja bankann síðan þá.

Loka álveri | Century Aluminum, móðurfélag Norðuráls, hefur ákveðið að loka einu af álverum sínum í Vestur-Virginíu í Bandaríkjunum. Ákvörðunin byggist á lágu álverði síðustu misserin.

Enn í plús | Sænski bankinn Handelsbanken hagnaðist um 4,56 milljarða sænskra króna á fjórða ársfjórðungi. Þetta er 29 prósent samdráttur á milli ára og skrifast að mestu á lánaafskriftir og tap þeim tengdum. Hagnaður var talsvert hærri í hittifyrri þegar líftryggingafyrirtækið SSP var selt til fjármálafyrirtækisins Storebrand.

Landsbankinn varð af 48 milljörðum

Bankakreppur hægðu í tvígang á samþættingu fjármálafyrirtækja Landsbankans í Evrópu. Bankinn greip of seint til varúðarráðstafana áður en skellurinn dundi yfir.

Jón Aðalsteinn Bergsveinsson
skrifar

Skilanefnd Landsbankans fékk 50 milljónir evra, jafnvirði um sjö milljarða króna, fyrir írsku fyrirtækjaráðgjöfina Merrion Capital og franska greiningar- og verðbréfafyrirtækið Kepler við sölu til stjórnenda fyrirtækjanna í fyrravetur, samkvæmt heimildum Markaðarins. Skilanefnd bankans hefur ekki gefið upp tölur varðandi sölu en fréttastofa Reuters birti kaupverð Merrion fyrir helgi.

Þetta er 330 milljónum evra minna en Straumur samdi um að greiða að viðbættu breska verðbréfa- og ráðgjafafyrirtækinu Teathers Limited, áður en skilanefnd Fjármálaeftirlitsins tók yfir stjórn bankans í október í fyrra. Miðað við þetta varð gamli bankinn af 48 milljörðum króna, sé miðað við gengi krónu gagnvart evru í dag. Taka verður tillit til þess að með söluinni var komið í veg fyrir að fyrirtækin færu í þrot. Við það hefði gamli bankinn ekki fengið til baka það fé sem hann hafði lagt þeim til.

Ekki liggur fyrir hvað Straumur greiddi fyrir nafn Teathers í enda október.

Landsbankinn greiddi um tuttugu milljarða króna fyrir Kepler og 84 prósent hlut í Merrion árið 2005. Við það bætast um þrettán milljarðar vegna Teather & Greenwood og Bridgewell, en það síðasttalda var keypt um mitt ár 2007. Fyrirtækin voru sameinuð undir merkinu Landsbanki Securities Ltd sama ár. Heildarverðmæti fyrirtækjanna lá í rúmum 31 milljarði króna.

Viðmælendur Markaðarins segja samþættingu

fjármálafyrirtækja Landsbankans í Evrópu hafa gengið hægar en til stóð og hafi stjórnendur ekki náð því flæði á milli þeirra sem stefnt var að.

Tvennt skýrir tafirnar: bankakreppan hér á vordögum 2006 sem varð til þess að íslenska fjármálalífið lagði allt kapp á að verjast gagnrýni erlendra greiningaraðila og fjármálakreppan, sem tók að bíta af krafti á seinni hluta árs 2007.

Um mitt síðasta ár varð alvarlegs lausafjárskorts vart í sjóðum Landsbankans enda veikt bakland í Seðlabankanum. Eftir því sem næst verður komist horfðu stjórnendur bankans til þess að selja eignir bankans ytra og losa bankann við þungar byrðar á meginlandinu sem ekki hafði náð að samþætta samstæðu bankans.

Í framhaldinu hafði Sigurjón Þ. Arnason, annar bankastjóra Landsbankans, samband við William Fall, forstjóra Straums, um kaup á fyrirtækjunum. Salan var handsöluð um miðjan september en tilkynning send út í byrjun október. Kaupverð átti að nema 380 milljónum evra, jafnvirði 55,4 milljarða króna að þávirði. Þar af voru 50 milljónir evra í reiðufé en rest með víkjandi láni og útlánun.

Níu dögum síðar tók Fjármálaeftirlitið lykjavöldin í Landsbankanum og frystu bresk stjórnvöld eigur Landsbankans ytra í kjölfarið. Samningi bankans og Straums var rift daginn eftir þegar ljóst var að bankinn gæti ekki staðið við ákvæði um sölu.

Hvorki náðist í Sigurjón Þ. Arnason né Halldór J. Kristjánsson, fyrrverandi bankastjóra Landsbankans, þegar eftir því leitað í gær.

ERT ÞÚ Í ÖRUGGUM HÖNDUM?

Fáðu hjálp frá sérfræðingum EJS við tölvubúskapinn

FRAMÚRSKARANDI ÞJÓNUSTA

Sérfræðingar EJS koma á staðinn og aðstoða við að leysa úr vanda- málum og tryggja þér öruggan rekstur á tölvukerfinu þínu.

AFBURÐA ÞEKING

Reynslan skiptir máli - sérfræðingar EJS í tölvurekstri eru 120 talsins og búa þeir yfir þekkingu og reynslu sem fá önnur fyrirtæki geta státað af.

FYRIRKOMULAG ÞJÓNUSTU

EJS býður upp á samningsfyrirkomulag sem hentar öllum, smáum sem stórum, hvort sem um ræðir tilfallandi verkefni eða til lengri tíma.

Það er til lausn á öllu

Opið 9-18 alla virka daga og 11-16 á laugardögum
www.ejs.is // Grensásvegi 10, Reykjavík / 563 3000 // Tryggvabraut 10, Akureyri / 463 3000

EJS

GENGISPRÓUN

	Vika	Frá áramótum
Alfesca	-1,5%	-7,4%
Bakkavör	13,6%	-16,1%
Eimskipafélagið	-1,0%	-20,0%
Icelandair	-0,1%	0,8%
Marel	-4,2%	-26,7%
SPRON	0,0%	0,0%
Straumur	45,2%	22,6%
Össur	0,8%	-2,6%

*Miðað við lokagengi í Kauphöll í gær.
Úrvælisitalan OMXI15 321
Úrvælisitalan OMXI6 947

Kastljóssviðtal pantað að utan

Eftir að fjármálakrisan skall á hefur færst í aukana að útlendingar panti þýðingar á fréttum og viðtölum við íslenska ráðamenn frá Fjölmíðlavaktinni. Þannig er fylgst með því sem gerist hér á landi, segir Rakel Sveinsdóttir, framkvæmdastjóri fyrirtækisins.

Sem dæmi sé viðtalið við Davíð Oddsson seðlabankastjóra í Kastljósinu, þar sem hann sagði að íslenska ríki myndi ekki greiða skuldir „óreiðumanna“.

„Þegar svona viðtal birtist við svona mann má eiginlega treysta því að það er pantað til útlanda.

HORFT Á DAVÍÐ Útlendingar panta æ meira af þýðingum á viðtölum við íslenska ráðamenn. FRÉTTABLAÐIÐ/KRISTINN

Viðtalið við Davíð var pantað af innlendum og erlendum aðilum og svo birtist okkar þýðing allt í einu

í Wall Street Journal,“ segir hún. Síðustu ár hafi verið beðið um þýðingar á umræðu um útrásarfyrirtæki, sérstaklega bankana, en nú séu það stjórnsmálin.

„Þau ummæli sem eru mest pöntuð eru hjá ráðherrunum sem hafa verið áberandi í fjármálaumræðu,“ segir Rakel.

Fyrirtæki hennar hafi stungið upp á því fyrir um tveimur og hálfu ári að umfjöllun um Ísland á erlendra grundu yrði vöktuð og þýdd hingað heim: „Það hefði nú verið gott að geta brugðist við í almannatengslum þegar allt fór að hrynja,“ segir Rakel. - kóp

Úr viðtalinu við Davíð Oddsson

Davíð: „Menn sem ekki geta borgað eru upp á gamlan máta taldir óreiðumenn, það lærði ég hjá ömmu minni. Við ætlum ekki að borga annarra manna skuldir. Við ætlum ekki að borga skuldir bankanna, sem hafa farið dálítið gáleysislega.“

Richard Portes, prófessor í hagfræði, sagði síðar í Financial Times að þessi orð hefðu verið túlkuð sem svo að Íslendingar myndu ekki standa við skuldbindingar sínar í Bretlandi.

DAVÍÐ ODDSSON

Gera hlutina sjálf

„Við ákváðum að taka uppgjör og greiðslumiðlun inn til okkar sjálf. Það er hagkvæmara og því réðum við til okkar fleira starfsfólks,“ segir Þorvaldur Lúðvík Sigurjónsson, forstjóri Saga Capital.

Fyrirtækið hefur ráðið til sín sex nýja starfsmenn á sama tíma og vinnumarkaðurinn er svo til botnfrosinn.

Starfsmennirnir hafa allir dágóða reynslu af fjármála- og viðskiptum og vinna þessa dagana að þessum breytingum innan veggja Saga Capital.

Arion verðbréfavarsla, dóttur-

ÞORVALDUR LÚÐVÍK SIGURJÓNSSON Saga Capital telur betra að taka sjálft við uppgjöri og greiðslumiðlun félagsins.

félag Kaupþings, sá um uppgjörin áður en sagði samningum upp við fjármálafyrirtækin um mitt síðasta ár. Uppsögnin var síðar dregin til baka og framlengd fram á mitt þetta ár, að sögn Guðrúnar Blöndal, framkvæmdastjóra Arion.

Þorvaldur segir uppsögnina hafa hvatt Saga Capital til að taka eigin mál inn í hús og hafi samningurinn við Arion því ekki verið endurnýjaður. „Við teljum okkur geta dregið úr kostnaði og veitt viðskiptavinum okkar betri þjónustu en áður,“ segir hann. - jab

Jón Ólafsson verði stjórnarformaður Senu

Nái Jón Ólafsson og ein umsvifamesta umboðsskrifstofa heims ekki að kaupa Senu á samt að hefja hér starfsemi.

Jón Aðalsteinn Bergsveinsson
skrifar

Á SUNDANCE Jón Ólafsson og Mike Simpson standa hér hlið við hlið á Sundance-kvikmyndahátíðinni í Utah í Bandaríkjunum.

„Við vorum að leggja grunninn að rekstri hér með Jóni þegar við fréttum af því að Sena væri til sölu. Þá gerðum við tilboð í félagið. Verði því tekið er það gott. Verði því ekki tekið munum við halda settum markmiðum og setja saman á laggirnar fyrirtæki sem við stefnum á að leiði til þess að kvikmyndir verða teknar upp í mun meiri mæli hér en áður auk ýmiss konar annarrar framleiðslu og dreifingar á hugverkum auk tónleika- og viðburðahalds,“ segir Mike Simpson, annar tveggja stjórnenda kvikmyndadeildar bandaríska umboðsrisans William Morris Agency.

Eins og fram kom í Fréttablaðinu í gær hefur Jón Ólafsson gert tilboð í Senu í félagi við William Morris Agency. Simpson segir möguleika Senu takmarkaða í dag án utanaðkomandi erlendra aðila. „Við teljum okkur geta bætt miklu við starfsemi Senu,“ segir hann og bætir við að talsverðar fjárfestingar séu í bígerð í þá átt. Vænta megi umtalsverðra hlíðaráhrifa af því fyrir íslenskt atvinnu- og efnahagslíf.

Simpson hefur verið hér á landi ásamt kollega sínum, John A. Mass, aðstoðarframkvæmdastjóra hjá William Morris Agency, síðan á laugardag að kynna sér aðstæður og ræða við menn, þar á meðal hjá Latabæ, en fyrirtækið er umboðsaðili Latabæjar vestanhafs. Þeir fóru af landi brott í gær.

Mass hefur umsjón með landnámi fyrirtækisins á nýja markaði og kannar viðskiptatækifæri þar sem þau gefast. „Við teljum Ísland afar spennandi kost þrátt fyrir þrengingarnar nú. Auðvitað ganga þær yfir eins og allt annað,“ segir Mass og bendir á að umboðsskrifstofan flaggi rúmlega aldargamalli sögu.

HVAD ER SENA?

Sena samanstendur af fjórum kvikmyndahúsum, umboði og dreifingu á tölvuleikjum og PlayStation-tölvum, Tónlist.is, útgáfufyrirtækinu Cod Music auk útgáfufyrirtækis Senu. Þá hefur fyrirtækið reynslu á sviði tónleikahalds. Eitt fyrirtækja Senu er D3, sem meðal annars á og rekur netþjónustuna Einkamá.is. Sena er auk þessa umboðsaðili fyrir dreifingu á kvikmyndum á ýmsu formi.

Hluthafar William Morris Agency eru starfsmenn sjálfir og er umboðsskrifstofan lítið skuldsett. Velgengni hennar felist ekki síst í því að hún hugsi til margra ára, stundum áratuga, í einu. „Við [William Morris Agency] erum mjög þolinmóðir fjárfestar,“ bendir Mass á.

Eins og fram kom í Fréttablaðinu í gær voru tilboð opnuð í Senu í gær og sá Straumur um söluferlið að beiðni stjórnar Íslenskrar afþreyingar, móðurfélags Senu.

Ásamt þeim Jóni og William Morris Agency gerðu þeir aðrir tilboð í félaginu. Þar á meðal voru bióköngurinn Árni Samúelsson, Þóroddur Stefánsson, löngum kenndur við Bónusvíd-eó og Vídeóhöllina, og Jón Diðrik Jónsson, fyrrverandi aðstoðarforstjóri Glitnis. Bjarni Ármannsson, fyrrverandi forstjóri Glitnis, mun ekki standa að tilboðinu líkt og sagt var í gær. Niðurstöður úr tilboðsferlinu liggja fyrir á næstu dögum. Gangi áætlanir þeirra Jóns og manna Williams Morris eftir verður Jón stjórnarformaður Senu. Ekki er stefnt að breytingum á stjórnarteyminu að öðru leyti.

William Morris framleiðir ekki kvikmyndir með beinum hætti en hefur víðtæk tengsl í bandarískum afþreyingariðnaði, hvort heldur er við leikarastéttina, leikstjóra, sviðs- og íþróttafólk, tónlistarstjórnur og rithöfunda. Er horft til þess að nýta tengslin til útvíkkunar á starfsemi fyrirtækisins hér á landi, líkt og Mass bendir á.

„Jón er einn fárra einstaklinga utan Bandaríkjana sem hefur mjög nán og dýrmæt tengsl við nokkra af æðstu stjórnendum í kvikmyndaheiminum í Hollywood,“ segir Simpson en þeir Jón hafa þekkt um árabíl og lengi velt fyrir sér ýmsu samstarfi á borð við það sem þeir nú stefna að. „Saman sjáum við mikil tækifæri hér,“ segir hann.

LITA LASERPRENTARI
SKANNI OG LJÓSRITUN
FAXTÆKI

SAMSUNG

SAMSUNG
CLX-3160FN

ÖFLUGT & FALLEGT FJÖLNOTATAÆKI

LITA LASERPRENTARI: Prenthraði: 16 í sv/hv og 4 í lit - Upplausn: 2400 X 600
SKANNI OG LJÓSRITUN: Upplausn: 600 X 1200 (max 4800 X 4800) - Scan to USB and Scan to e-mail
FAXTÆKI: 3 sek pr/bls - Númeraminni: 30 beint, 240 í skammvelli - Minni: 4 MB
ALMENNT: Pappírskúffur inn/út: 150/100 blöð - Minni: 128 MB
TENGI: USB 2.0, Ethernet 10/100BaseTX

ORMSSON

SKRIFSTOFUVÖRUR · SÍÐUMÚLA 9 · SÍMI 530 2800

TILBOÐSVERÐ

NÚ: 69.900,-

ÁÐUR: 89.900,-

AFKASTAMIKLAR OG SVÍKJA ALDREI LIT

Litaljósritunarvélarnar frá Konica Minolta eru einfaldar og hagkvæmar í notkun, gefa kost á ódýrri litprentun og krefjast lítills viðhalds. Tryggja, traustar og alltaf í vinnunni.

KONICA MINOLTA

BIZHUB C203

Litur: Já
Afköst: 20 bls/mín
Pappírskúffur: 1.150 - 3.650 bls
Pappírþykkt: 64-271 g/m2
Tengi: USB, Ethernet
Aðgerðir: Ljósritunar, prentun, skönnun, email
Aukabúnaður: Fax, frágangsbúnaður

BIZHUB C353

Litur: Já
Afköst: 35 bls/mín
Pappírskúffur: 1.150 - 3.650 bls
Pappírþykkt: 64-271 g/m2
Tengi: USB, Ethernet
Aðgerðir: Ljósritunar, prentun, skönnun, email
Aukabúnaður: Fax, frágangsbúnaður

BIZHUB C550

Litur: Já
Afköst: 55 bls/mín
Pappírskúffur: 3.650-6.650 bls
Pappírþykkt: 64-256 g/m2
Tengi: USB, Ethernet
Aðgerðir: Ljósritunar, prentun, skönnun, email
Aukabúnaður: Fax, frágangsbúnaður

PROLOGUS kynnir nýjungar í húsgögnum

í s l e n s k h ö n n u n o g f r a m l e i ð s l a

FIRMA

CONSULTING

Ráðgjöf til fyrirtækja

Firma Consulting er óháð ráðgjafafyrirtæki sem sérhæfir sig í stórum og millistórum fyrirtækjum

Magnús Hreggviðsson viðskiptafræðingur og lög-giltur fyrirtækja-, fasteigna- og skipasali. Magnús er með áratuga reynslu af endurskoðunarstörfum, sem rekstrarráðgjafi, fyrirtækja- og fasteignasali, útgefandi, fasteignarekandi, „land-developer“ í Smárahvammi og starfandi stjórnarformaður í nokkrum fyrirtækjum. Er aðalráðgjafi hjá Firma Consulting. (magnus@firmaconsulting.is)

Firma Consulting, Þingaseli 10, 109 Reykjavík, GSM: (+354) 820 8800 og (+354) 896 6665, Fax: (354) 557 7766, Vefang: firmaconsulting.is

EVRRUR OG KRÓNUR Í áætlunum fjármálaráðuneytisins er gert ráð fyrir að 150 milljarðar króna falli á ríkið vegna ábyrgða sem tengjast Icesave-innlánsreikningum Landsbankans. Endanleg upphæð fer þó eftir því hversu miklar eignir reynast í þrotabúi bankans þegar upp verður staðið.

MARKAÐURINN/GVA

Ríkið ber ábyrgð á lágmarksvernd innstæðna

Tómt mál virðist að vafi leiki á ábyrgð ríkisins á tryggingum innlána samkvæmt tilskipun Evrópusambandsins. Þó hafa verið dregin upp í umræðunni meint lögfræðileg álitaefni. Óli Kristján Ármannsson kynnti sér málið.

Evrópuþjóðir munu seint taka undir að vafi kunni að leika á gildi tilskipunar Evrópusambandsins (ESB) um innstæðutryggingar. Yfirlýst meginmarkmið hennar er að allar innstæður einstaklinga í viðskiptaböndum á evrópska efnahagssvæðinu öllu skuli tryggðar upp að skilgreindu lágmarki, 20.887 evrum, eða sem svarar um þremur milljónum króna.

Þetta má ráða af viðtölum við sérfræðinga í Evrópurétti. Illa gengur þó að fá fólk til að tjá sig um málið, þar sem margir helstu sérfræðingar landsins í þessum málum eru bundnir af verkefnum sem þeir eru að vinna við, hvort heldur það er fyrir stjórnvöld hér eða erlendrar stofnanir. „Ég tel ekki rétt að ég tji mig um þetta mál á þessari stundu,“ segir Áslaug Árnadóttir, skrifstofustjóri í viðskiptaráðuneytinu, en hún er formaður stjórnar Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta.

Helsta niðurstaðan er hins vegar að með því að gangast undir tilskipun ESB um innstæðutryggingar og leiða ákvæði hennar í lög hafi ríki búið til réttmætar væntingar hjá sparifjáreigendum (á Evrópska efnahagssvæðinu) um að innstæður þeirra væru tryggðar upp að ákveðnu lágmarki. Þar af leiðandi standi krafan ekki einungis upp á innlánstryggingakerfin, heldur aðildarríkin, burt séð frá því hvaða leiðir hafa verið valdar í hverju landi til að fjármagna þessi kerfi.

LÁGMARKIÐ ER LYKILATRÍÐI

Íslensk stjórnvöld hafa gengist undir meginmarkmið tilskipunar ESB um innlántryggingakerfi með innleiðingu tilskipunarinnar í lög um innstæðutryggingar (númer 98 frá árinu 1999). Í tilskipun ESB er gert ráð fyrir að hver þjóð komi á fót tryggingarkerfi til að mæta lágmarkskröfum um innstæðutryggingar. Í aðfararorðum og meginefni tilskipunarinnar kemur fram að aðeins er verið að draga fram útlínur mögulegs tryggingarkerfis, án þess að skilgreint sé út í hörgul fyrirkomulag þess eða fjármögnun. Samræmingin á öllu EES-svæðinu snýst því um tvennt: Meginlínur í fyrirkomulagi innstæðutrygginga og að tryggja greiðslur til innstæðueigenda á grunni samræmds lágmarks.

Skilningur þeirra sem leitað

hefur verið til í skoðun á málinu er að lágmarkið sé lykiltríðið og fyrirkomulag innstæðutrygginganna aðeins leið til þess að nálgast slíka tryggingu. Hefði ætlunin verið önnur væri augljóst að megináherslan hefði verið lögð á fulla samræmingu tryggingarkerfanna og staða þeirra samkvæmt sjóðseign verið látin ráða lágmarksupphæð tryggðra innstæðna.

Þannig kemur fram í 24. grein aðfararorða tilskipunarinnar að ekki sé nauðsynlegt að samræma fjármögnun tryggingarkerfanna vegna þess að kostnaðurinn við fjármögnun þeirra verði sem meginregla á herðum fjármálastofnananna sjálfra og að fjármögnun kerfisins þurfi að vera í samræmi við skuldbindingar þeirra. Um leið þurfi að sjá til þess að fjármögnunin ögni ekki fjármálastöðugleika í landinu.

STÆRÐ RÍKJA SKIPTIR ENGU

Í lögum um innstæðutryggingar og tryggingarkerfi fyrir fjárfesta er kveðið á um fjármögnun útgreiðslna á innstæðutryggingum og í þriðja kafla laganna innleitt lágmarksinnstæðutrygging í samræmi við tilskipun ESB. Skuldbindingin er án undantekninga í lögum rétt eins og í sjálfri tilskipuninni. Hvergi er gert ráð fyrir því að sjóðurinn greiði út minna en sem nemur lögboðnu lágmarki óháð eignum sjóðsins. Í annarri málsgrein tíundu greinar laganna er svo jafnframt gert ráð fyrir að dugi eignir innstæðutryggingadeildar ekki fyrir lágmarkinu þá sé sjóðnum heimilt að taka lán til að greiða kröfuhöfum: „Hrökkvi eignir sjóðsins ekki til og stjórn sjóðsins telur til þess brýna ástæðu er henni heimilt að taka lán til að greiða kröfuhöfum.“ Hvorki er í tilskipun Evrópusambandsins, né lögum um sem innleiddu hana hér, vikið að mismunandi skyldum ríkja til að standa við lágmarksinnstæðutryggingar á grundvelli stærðar aðildarríkjanna. Kröfur um slíka sérmeðferð hefðu enda líklegast átt að koma fram við setningu tilskipunarinnar eða innleiðingu hennar af hálfu smærri ríkja.

Þá hefur því verið haldið fram að í aðfararorðum tilskipunarinnar segi að aðildarríki beri ekki ábyrgð gagnvart innstæðueigendum hafi það komið á fót innláns-tryggingarkerfi í samræmi við til-

skipunina. Sérfræðingar sem leit að hefur verið til telja þarna um mislestur á 25. efnisgrein hennar að ræða, en þar segir: „Whereas this Directive may not result in the Member States' or their competent authorities' being made liable in respect of depositors if they have ensured that one or more schemes guaranteeing deposits or credit institutions themselves and ensuring the compensation or protection of depositors under the conditions prescribed in this Directive have been introduced and officially recognized.“ Þetta þýði að óvíst sé að ábyrgð falli á aðildarríki hafi verið komið upp tryggingarkerfi samkvæmt tilskipuninni.

PREF TAFÐI FYRIRGREIÐSLU AGS

Innstæðutryggingar hafa verið til umfjöllunar í mörgum öðrum löndum vegna bankakreppunnar í heiminum, víðast hvar vegna þess að ríki hafa talið að lágmarksupphæðin væri of lág. Bretar tryggja þannig innstæður upp í um átta milljónir króna (50 þúsund pund) og Írar hækkuðu trygginguna í yfir 14 milljónir króna (í 100 þúsund evrum). Ekki hefur hins vegar verið deilt um að lágmarkstrygging innstæðna haldi.

Áður hafa hins vegar komið upp vangaveltur um hvort tilskipun ESB um innstæðutryggingar nægði, kæmi til kerfislegrar kreppu. Um þetta er til að mynda fjallað í skýrslu sem bankanefnd Frakklands samdi árið 2000, þegar Jean Claude Trichet (nú bankastjóri Seðlabanka Evrópu) var þar formaður bankanefndarinnar. Óvarlegt væri hins vegar lesa úr þeirri umfjöllun að efast hafi verið um lágmarksábyrgð á innlánunum, eða að hún ætti ekki við kæmi til bankahruns. Líkast til var bankanefndin einmitt að benda á að grípa þyrfti til annarra aðgerða en innstæðutryggingarsjóðsins til að geta staðið við lágmarkið kæmi til slíks hruns.

Síðan má velta fyrir sér hver hafi verið áhrif þess að vöflur virtust fyrsta kastíð vera á stjórnvöldum hér varðandi ábyrgð á innstæðum í erlendum útibúum bankanna. Í það minnsta virðist hún hafa tafið fyrir afgreiðslu hjá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum (AGS) en forsenda fyrir afgreiðslu framkvæmdastjórnar sjóðsins á efnahagsáætlun ríkisstjórnarinnar var að önnur fjármögnun hefði

BJÖRN BORG	J.LINDBERG	DOLCE&GABBANA
ROBERT LA ROCHE	ROBERTO CAVALLI	BVLGARI
CHANEL	PRADA	TOM FORD
RALPH LAUREN		BELLINGER
PERSOL		D&G
CUTLER AND GROSS		RAY BAN
TOM FORD	PRADA	VERSACE
J.LINDBERG	TOM FORD	CHANEL
PRADA	BVLGARI	DONNA KARAN
RAY BAN	TIGER OF SWEDEN	PRADA
BURBERRY	BJÖRN BORG	ROBERTO CAVALLI
VERSACE	TOM FORD	PERSOL
ROBERT LA ROCHE	DONNA KARAN	BVLGARI
DOLCE&GABBANA	CUTLER AND GROSS	J.LINDBERG
FACE	BJÖRN BORG	PEAK PERFORMANCE
PRADA	CHANEL	BVLGARI
BURBERRY	BELLINGER	VERSUS
PERSOL	BRUUNS BAZAAR	RAY BAN

FRÍAR SJÓNMEIÐINGAR TIL 1. MARS NK.

Pantaðu tíma: SMÁRALIND 528 8500 KEFLAVÍK 421 3811

Optical Studio

SMÁRALIND • LEIFSSTÖÐ • KEFLAVÍK

verið tryggð. Lánsfjárloforð frá öðrum ríkjum strönduðu hins vegar á óleystri deilu um ábyrgð íslenskra stjórnvalda á innláns-tryggingum.

Bretar reistu kröfur sínar um fulla og takmarkalausa ábyrgð á innstæðum breskra innlánsseigenda í íslenskum bönkum á því að ríkisstjórn Íslands hefði gefið íslenskum innlánsseigendum slíkt loforð og á grundvelli EES-samningsins væri mismunur á grundvelli þjóðernis bönnuð. Þessi skilningur þeirra hefði verið forsendan fyrir beitingu svokallaðra „hryðjuverkalaga“ gegn íslenskum hagsmunum og kom það skýrt fram í umræðum um málið í lávarðadeild breska þingsins.

Krafan um að látið yrði reyna á fyrir dómstólum hvort lágmarks innstæðutryggingin gilti í raun ef skuldbindingin væri meiri en sem nam eign í viðkomandi innstæðutryggingarsjóði, naut svo hvergi stuðnings eða skilnings.

ÁBYRGÐIN LÁ ALLTAF FYRIR

Þegar mál virtust komin í óleysanleg hnút með tilheyrandi töfum og skaða fyrir íslenska hagsmuni virðist sem Norðmenn hafi haft milligöngu um að fá ESB til að beita sér í samningaviðræðum þar sem sambandið fékk Breta, Hollendinga og Þjóðverja til að falla á sjónarmið Íslendinga um að neyðarréttur heimilaði íslenskum stjórnvöldum að ábyrgjast íslenskar innstæður án takmarkana á meðan bótarréttur annarra takmarkaðist við skilgreint og lög bundið lágmark.

Raunar virðist, svona að aflokinni orrahrið í falli bankanna, að stjórnvöld hafi líka komist að raun um að krafan um að innstæðutryggingar takmörkuðust

við eign Tryggingarsjóðs innstæðna stæðist ekki skoðun. Í yfirlýsingu forsætisráðherra frá 8. október síðastliðnum segir orðrétt: „Ríkisstjórnin ítrekar að ríkissjóður mun styðja Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta við öflun nægjanlegs fjár,“ og var þar ítrekuð fyrri afstaða stjórnvalda, líkt og hún birtist í bréfi viðskiptaráðuneytis til breska fjármálaráðuneytisins 20. ágúst. Þar er fullyrt að íslensk stjórnvöld muni gera allt sem í þeirra valdi stendur til að Tryggingarsjóður fái staðið við skuldbindingar sínar hvað varðar lágmarksvernd innstæðueigenda. Þessi afstaða íslenskra stjórnvalda gagnvart innstæðutryggingarsjóði var svo enn ítrekuð í bréfi viðskiptaráðuneytis til breska fjármálaráðuneytisins 5. október 2008 og í frægu símtali fjármálaráðherra Íslands og Bretlands tveim dögum síðar.

Raunar virðist sem það hafi aldrei leikið vafi á því í hugum íslenskra stjórnvalda að Íslendingum bæri að standa við lágmarksábyrgðina í samræmi við tilskipun ESB og íslensk lög. Því til staðfestingar má benda á að 11. október gerðu íslensk stjórnvöld samkomulag við Hollendinga sem þau töldu að lyki málinu gagnvart þeim. Í tilkynningu um samkomulagið segir meðal annars: „Samkomulagið kveður á um að íslenska ríkið muni bæta hverjum og einum hollenskum innstæðueiganda innstæður að hámarksfjárhæð 20.887 evrur.“

Þá er í viljayfirlýsingu íslenskra stjórnvalda til framkvæmdastjórnar AGS gert ráð fyrir að áætluð fjármögnunarbörf íslenskra ríkisins vegna lágmarksinnstæðutrygginga sé hluti af þeim lánnum sem taka þarf.

Hvað hefur breyst?

Undanfarna daga hefur orðið breyting á Íslandi. Ný ríkisstjórn Samfylkingar og Vinstri-grænna hefur tekið við af stjórn Samfylkingar og Sjálfstæðisflokks. Skipuð hefur verið ný stjórn yfir Fjármálaeftirlit og boðað að nýr forstjóri taki við. Mannabreytingar hafa verið gerðar hjá ráðuneytum, einn seðlabankastjóri hefur bedið lausnar og fyrir dyrum standa frekari breytingar hjá bankanum samkvæmt nýju frumvarpi á Alþingi.

Samkvæmt nýlegri könnun er það mat félaga í Viðskiptaráði að þessar breytingar eru nauðsynlegar. Í þeim felst grunnforsenda þess að andrúmsloft á landinu breytist til batnaðar og að horft verði til uppbyggingar og vinnu verkefna, frekar en gagnrýni, svartsýni og niðurrifs. Reyndar er áriðandi að heilbrigð gagnrýni eigi sér stað. Um það vitnar núverandi ástand atvinnuleysis, verðbólgu og yfirvofandi gjaldþrotahrinu fyrirtækja og heimila glögglega. Enginn ætti að vera undanskilinn slíki rýni. Ekki stjórnsmál, ekki embættismannakerfi og ekki viðskiptalíf. Bera þarf kennsl á það sem miður hefur farið og helstu orsakir ófaranna, svo hægt sé að færa til betri vegar.

En eins mikilvæg og gagnrýni er, þá er hún gagnslítill ef samfara er ekki horft til uppbyggingar, lausna og aðgerða. Á undanförunum vikum hefur skort þar á og bera umskipti undanfarinna daga með sér ákveðna von um breytingu. Von um að nú verði gengið rösklega til verks við að greiða, eftir því sem tók eru á, úr

ORD Í BELG

Erlendur Hjalton
formaður
Viðskiptaráðs
Íslands.

verulegum efnahagslegum örðugleikum sem íslensk fyrirtæki og heimili kljást við. Í þessum efnunum er mjög horft til þess að ríkisstjórn og þingmenn gangi á undan með góðu fordæmi, leggi pólitískt þras til hliðar og einbeiti sér að þjóðþrifaverkefnum.

Reyndar hefur forgangsroðun á fyrstu dögum nýs þings valdið nokkrum vonbrigðum. Til dæmis skiptir ekki máli af hverju síðasta ríkisstjórn brast. Það skiptir ekki máli hver er höfundur frumvarps um greiðsluáðlögun. Og það skiptir ekki öllu máli hver er forseti Alþingis. Það má jafnvel segja að ekki skipti máli hvaða flokkar eru í ríkisstjórn, svo lengi sem verkin eru unnin. Langdregið þras um slíka hluti

Á ALÞINGI EFTIR STJÓRNARSKIPTI
Forgangsroðun á fyrstu dögum nýs þings segir greinarhöfundur að hafi valdið vonbrigðum. Litlu máli skipti hver sé höfundur hvaða frumvarps, eða hver fái að vera forseti Alþingis.

MARKAÐURINN/GVA

ber vott um hégóma sem brýnt er að kjörnir fulltrúar þjóðarinnar hlífi henni við.

Það sem hins vegar skiptir máli eru verkefni sem við blasa og þarf að leysa. Það sem skiptir máli er að endurbýgt verði traust á íslenskt efnahagskerfi, að verðbólga og vextir lækki sem hraðast, að samið verði um deilufni við erlendra aðila, að starfsemi bankanna verði eflað og að greitt verði úr skuldavanda fyrirtækja og heimila. Í þeim efnunum er mikilvægt að sem allra fyrst komi til raunverulegra aðgerða, því þær skipta mun meira máli en orð og ætlanir. Allir sem vettlingi geta valdið ættu á næstu dögum og vikum að einhenda sér í að styðja við uppbyggilegar aðgerðir til lausna á augljós-um vandamálum.

Ofangreindar breytingar eru til marks um möguleg þáttaskil eða hugarfarsbreytingu sem lýtur að því hvernig nálgast ber risavaxin og erfið verkefni. Það má fullyrða að slík verkefni hafa aldrei verið leyst með úrtölum, bölmóði, niðurrifi eða sakbendingu (enda hefur slíku verið búinn sérstakur farvegur). Því mega viðhorf af þessu tagi alls ekki fá að ráða ríkjum á Íslandi áfram. Allir gera sér grein fyrir því að verkefnið fram undan er erfið og flestir átta sig á því að það mun ekki leysast svo öllum hugnist. En ef gengið er í verkið af bjartsýni og áhuga, með markmið um árangur og uppbyggingu að leiðarljósi, þá mun það vinnast og hagar Íslands og Íslendinga vænka. Ekkert annað kemur til greina.

Gæðaflísar í Múrbúðinni – mikið úrval – gott verð!

Vegg, mött/glans, hvít, 25x45cm
1.950 kr. pr. m²

Vegg, Princess, svört, 20x45cm
2.350 kr. pr. m²

Vegg, Princess, hvít, 20x45cm
2.350 kr. pr. m²

Vegg, hvít/grá, 10x10cm
2.390 kr. pr. m²

Vegg, grá, 20x25cm
1.690 kr. pr. m²

Vegg, mött, ljósgrá/grá/hvít, 20x20cm
1.990 kr. pr. m²

Gólf, JazzClub, hvít, 50x50cm
3.490 kr. pr. m²

Gólf, JazzClub, grá, 50x50cm
3.490 kr. pr. m²

Gólf, Stone Grey 50x50cm
3.290 kr. pr. m²

Gólf, Stone Anthracite 50x50cm
3.290 kr. pr. m²

Gólf/vegg, dökkbrún, 40x40cm
1.290 kr. pr. m²

Gólf, Sunrise Beige, 33x66cm
3.590 kr. pr. m²

Gólf, Sunrise Dark Grey, 33x66cm
3.590 kr. pr. m²

Gólf, Sunrise Brown, 33x66cm
3.590 kr. pr. m²

Bílskúrs/svala, grá 33,3x33,3cm
2.290 kr. pr. m²

Gólf, Regina, brún, 33,3x33,3cm
2.390 kr. pr. m²

Gólf, Mustang, svört 30x60cm
3.490 kr. pr. m²

Reykjavík, Klettháls 7
Opíð mán.-fös. kl. 8-18, laugard. 9-16
Suðurnes, Fuglavík 18
Opíð mán.-fös. kl. 8-18.
Akureyri, Furuvellir 15
Opíð mán.-fös. kl. 8-18, laugard. 10-13

MÚRBÚÐIN
– Afslátt eða gott verð?

Sími 412 2500 - sala@murbudin.is - www.murbudin.is

Neytendur athugið! Múrbúðin selur allar vörur sínar á lágmarksverði fyrir alla, alltaf. Gerið verð- og gæðasamanburð!

MARKAÐURINN

Sögurnar... tölurnar... fólkid...

Þessa dagana fara fræðimenn efnahagsmála mikinn. Upp á þá stendur að skýra hér fall fjármálagæirans.

Sleggjudómar eða rökstudd álit

Óli Kristján Ármannsson

Í byrjun vikunnar gáfu hagfræðingarnir Jón Daníelsson og Gylfi Zoëga út samantekt undir yfirskriftinni „The Collapse of a Country“. Þar fara þeir yfir aðdraganda fjármálakreppunnar hér og eftirleik.

Sýn þeirra féлага er um margt ágæt, þótt sums staðar virðist hafa verið farið fram af meira kappi en forsjá. Þannig má telja ómaklegt að saka Jón Sigurðsson, fyrrverandi stjórnarformann Fjármálaeftirlitsins, um að hafa tekið þátt í markaðssetningu Icesave-netreikninga Landsbankans í Hollandi með því að hafa þekkt boð um að koma í viðtal í Moment, innanhússrit Landsbankans í fyrravor. Í viðtalinu kveðst Jón vonast til að öldurnar á alþjóðlegum fjármálamörkuðum sé að lægja og kveðst hóflega bjartsýnn á framhaldið svo fremi sem bönkunum og eftirlitsstofnunum takist að bægja frá frekari fjárhagsörðugleikum. Fjárhagsstaða bankanna væri í grunninn sterk, líkt og lesa mátti úr síðasta ársreikningi og fyrsta fjórðungsuppgjöri 2008. Töluvert verk væri þó enn að vinna. En til þeirra verka dugði ekki sumarið og haustið og því fór sem fór.

Í sama riti Landsbankans er frétt af því að matsfyrirtækið Fitch hafi staðfest lánshæfiseinkunnina A fyrir Landsbankann í byrjun máí. Íslensku bankarnir sættu nefnilega ekki bara eftirliti stofnana á borð við Fjármálaeftirlit og Seðlabanka hér heima, heldur þurftu þeir að standa alþjóðlegum matsfyrirtækjum ítarleg reikningsskil. Þau sáu ekki heldur fyrir fall íslenska fjármálakerfisins, þótt ekki sé á það minnst í samantekt hagfræðinganna.

Jón og Gylfi eru sammála breska hagfræðingnum Willems H. Buiter um að fall íslensku bankanna hafi verið óumflýjanlegt, ekki vegna alþjóðlegru fjármálakrisunnar, heldur vegna þess að íslenska ríkið hafi verið ófært um að styðja við þá og það skert trúverðugleika þeirra. Á endanum hefðu bankarnir lent í áhlaupi.

Þessi skoðun felur hins vegar jafnframt í sér að ekkert hafi verið gert til að bæta stöðu bankanna. Buiter tíndi sjálfur til nokkrar leiðir þegar hann kynnti fræga skýrslu sína á kynningarfundum Landsbankans í sumar. Aðgerðirnar sagði hann þó myndu verða pólitískt óvinsælar og mjög kostnaðarsamar, en meðal þess sem hann stakk upp á var að veðsetja orkuauðlindir þjóðarinnar fyrir milljarða dollara og byggja með því upp stöndugan gjaldeyrisvarasjóð. Um leið þyrfti að flytja verulegan hluta starfsemi bankanna yfir í dótturfélag erlendis. Hann spáði sem sagt ekki hrúni um haustið, þótt hann teldi hrun líklegt.

Og jafnvel þótt gripið yrði til aðgerða til stuðnings fjármálakerfinu taldi Buiter líka að til langframa, ætlaði landið sér í raun að halda úti alþjóðlegri bankastarfsemi, þá væri eini kosturinn að ganga í Evrópusambandið og taka hér upp evru.

Evrann er reyndar líka nefnd til sögu í áliti Gylfa og Jóns, enda sé vaxandi samstaða um það hér að veikir gjaldmiðill sé aðalorsök efnahagsvandráða landsins. Evran sé nærtækasti kosturinn, en einhliða upptaka ekki fýsileg. Núverandi gjaldmiðilskreppa yrði þá að banka-kreppu vegna skorts á lánveitanda til þrautavara, auk þess sem setja þyrfti hömlur á úttektir úr bönkum vegna skorts á seðlum og gjaldeyrishöft yrðu viðvarandi.

Hvað má Seðlabankastríðið kosta?

ORD Í BELG

Arnar Guðmundsson
menningarfræðingur.

endum sem voru við stjórnvölinn þegar kreppan skall á. Þessu fylgir nákvæm áætlun um endurreisn sem nýtur óskoraðs stuðnings allra aðila. Kynning AGS var ekki samin til höfuðs neinum nafngreindum seðlabankastjórum eða ráðherra heldur lýsir hún efnislegri og viðurkenndri aðferð við að taka á einni alvarlegustu hindruninni sem endurreisn fjármálakerfa getur mætt.

EFLA PARF TRAUST Á ÍSLANDI

Afneitun á þeirri staðreynd að við Íslendingar þurfum nú framfarir á því að halda að endurnýja traust umheimsins á efnahagslífi okkar og fjármálakerfi stafar annaðhvort af fullkomnu vanmati á aðstæðum eða flokkspólitískri blindu. Það göfuglyndi að stíga til hliðar við þessar aðstæður felur ekki sjálfkrafa í sér að viðkomandi sé að jata á sig yfirsjónir, vanhæfni eða mistök. Þetta á einnig við um stjórnendur Seðlabanka Íslands. Fræðimenn, greinendur og stjórnvaldamenn munu án efa halda áfram að takast á um stöðumat í aðdraganda hrunsins, ádrátt á lánalínur viðskiptabanka, réttmæti þjóðnýtingar, skammlífur tilraunnir til að festa gengið, andstöðu gegn samstarfi við AGS, tilkynningar um lán sem enn var ósamið um, ummæli um skuldauppgjör gagnvart erlendum aðilum, sveiflur í stýrivöxtum, gjaldþrot Seðlabankans og annað það sem sett hefur svip á umræðuna. Deilurnar sjálfar og alþjóðlegur fréttaflutningur hefur hins vegar skaðað traust bankans sem er lykilstofnun í að vinna okkur út úr vandanum. Óverðskuldað eða ekki þá er skortur á trausti sjálfstætt efnislegt úrlausnarefni sem taka verður á og þar geta menn lagt sitt af mörkum en samt borið höfuðið hátt.

Hvar sem borið er niður í umfjöllun viðskiptamiðla eða sérfræðinga um erfiðleika á fjármálamörkuðum heimsins er eitt orð sem stendur upp úr: Traust. „Skortur á trausti er nú meginvandinn“, sagði Dominique Strauss-Kahn, framkvæmdastjóri Alþjóðagjaldveyrissjóðsins, 7. febrúar sl. á ráðstefnu seðlabankastjóra í Suðaustur-Asíu. Með grein minni „Ég er enn mótmælandi“ hér í Markaði Fréttablaðsins 28. janúar sl. vildi ég mótmæla því að framtíðartækifærum barna okkar til góðra lífskjara og velferðar væri stefnt í hættu með ábyrgðarleysi í kjölfar hruns fjármálakerfisins. Í því sambandi er lykiliatriði að endurheimta traust umheimsins á Íslandi og íslensku efnahagslífi og fjármálakerfi.

Traust er ekkert „óefnislegt“ atriði í þessu samhengi. Í þeirri alvarlegu gjaldeyrisgreppi sem við Íslendingar glímum nú við þýðir skortur á trausti að mun lengri tíma tekur að aflétta gjaldeyrisþöfnunum án fjármagnsflóttu, nauðsynlegar stýrivaxtalækkanir tefjast og fjármálakerfið getur síðar mætt vanda atvinnulífsins. Því minna trausts sem við njótum, því lengur verða alþjóðlegir lánsfjármarkaðir lokaðir. Skortur á trausti hefur því bein áhrif á fyrirtæki og fjölskyldur landsins á næstu vikum og mánuðum með því að dýpka kreppuna, fjölgja uppsögnum og gjaldþrotum. Fyrir fórnarlömb núverandi ástands eru afleiðingarnar af ríkjandi skorti á trausti ekki „óefnislegar“, þær eru efnislegar, harkalegar og sársaukafullar.

ENDURNÝJUN HLUTI FERLISINS

Ein þekktasta og algengasta aðferðin við endurheimt trausts, hvort sem er í stjórnárum eða fyrirtækjarekstri, er trúverðug endurnýjun. Í kynningu aðstoðarfrankvæmdastjóra peningamála- og fjármálasviðs Alþjóðagjaldveyrissjóðsins (AGS) á hlutverki seðlabanka í fjármálakreppum frá því í ársbyrjun 2006 kemur fram að opinberar aðgerðir séu mikilvægar til að endurheimta traust og ein af þeim fyrstu sé gjarnan að skipta út þeim stjórn-

SEÐLABANKINN HRUNDI LÍKA

Þeir stjórnvaldamenn sem ætla að hætta til að mæta kröfum um endurnýjun eru ekki þar með að jata á sig yfirsjónir, forstjóri og stjórn Fjármálaeftirlitsins vék til að freista þess að efla traust á stofnunina án þess að í því felist yfirlýsing um vanrækslu eða vanhæfni, þúsundir launafólks sæta lækkuð launa, skerðingu starfshlutfalls og jafnvel atvinnumissi án þess að nokkrum detti í hug að það sé vegna vanhæfni eða ábyrgðar viðkomandi á erfiðleikum atvinnulífsins.

Andspænis þeim mannlega fórnarkostnaði sem við horfum upp á í þessari kreppu er stolt þriggja einstaklinga sem njóta ríflegra kjara og réttinda við starfslok því miður harla léttvægt. Þúsundir einstaklinga taka möglunarlaust þyngri skref þessa dagana. Endurnýjun í Seðlabanka leysir ekki sjálfkrafa allan vanda, ekki frekar en endurnýjun í viðskiptabönkunum, Fjármálaeftirliti og öðrum lykilembættum en endurheimt trausts er slíkt lykiliatriði við lausn núverandi vanda að það væri ábyrgðarleysi að reyna ekki. Enda snýst þetta ekki um persónur þeirra sem þarna hafa setið.

REYNUM AÐ VIRKA „NORMAL“!

Andspænis umheiminum og möguleikum okkar á að fjármagna uppbyggingu atvinnulífs skiptir miklu að við vinnum í samræmi við alþjóðlega viðurkenndar leiðir. Þess vegna er aðkoma AGS mikilvæg og einnig að breyta stjórnskipun Seðlabanka Íslands nær því sem tíðkast hjá flestum grannþjóðum okkar. Því má ekki geisa stríð milli stjórnenda seðlabankans og ríkisstjórnar sem vinnur eftir efnahagsáætlun sem samþykkt var af AGS og er forsenda þeirrar lánafyrirgreiðslu sem okkur er lífsnauðsyn. Átökin eru meira en afþreyingarefni eða fóður í pólitískt karp – þau er dýrkeypt vandamál sem leysa verður tafarlaust. Við þurfum að virka „normal“ sem samfélag til að njóta trausts.

Ég hef áður ákallað stjórnvaldamenn að reyna að víkja flokkshagmunum til hliðar og taka höndum saman. Verkefnið blasir við og við megum láta einkis ófrestað til að ljúka því. Langdregið pólitískt stríð sem snýst ekki um efnisatriði heldur persónur væri að mínu mati fullkomið ábyrgðarleysi. Börnin okkar ættu að vera okkar besta og jákvæðasta áminning um forgangsröðunina. Í þeirra nafni bið ég stjórnvaldamenn og stjórnendur Seðlabanka Íslands að láta skynseminna ráða. Burtséð frá öllum deilum um orsakir þess að við erum lent í þessari grafalvarlegu stöðu þá er hún engu síður staðreynd og aðeins tvær leiðir færar: Hraðafgreiðsla á lögum um breytta stjórnskipun Seðlabankans með fulltingi allra ábyrgra þingmanna eða afsögn allrar stjórnar Seðlabanka Íslands sem kysir þar með að forna minni hagsmunum fyrir meiri.

VIÐ SEÐLABANKANN Viðbúnaður vegna mótmæla í desember. Greinarhöfundur veltir fyrir sér árhifum væringa um stjórn bankans. MARKAÐURINN/STEFÁN

ORDSKÝRINGIN

Þáttatekjur

Þáttatekjur eru hluti af útreikningum á fjármagnsjöfnuði gagnvart útlöndum. Þær eru sumsé laun og vextir frá útlöndum. Þáttagjöld eru svo laun og vextir sem héðan eru greidd.

Fjármagnsjöfnuður lýsir fjármagnshreyfingum gagnvart útlöndum. Í fjármagnsjöfnuði er fjárfesting okkar erlendis og útlendinga hér, þar með talin verðbréf, og ný erlend lán að frádregnum afborgunum auk breytinga á gjaldeyrisforða.

„Þáttatekjur og gjöld samantanda af arði og endurfjárfestum hagnaði sem má rekja til beinnar fjárfestingar og verðbréfa-fjárfestingar auk áfallinna vaxta af annarri fjárfestingu, ásamt launum verkamanna sem greidd eru af atvinnurekanda í öðru landi,“ segir í umfjöllun Seðlabanka Íslands um þessi mál.

ÚTGÁFUFLAG: 365 miðlar ehf. RITSTJÓRI: Óli Kr. Ármannsson, olkr@markadurinn.is RITSTJÓRN: Jón Aðalsteinn Bergsveinsson, jonab@markadurinn.is AUGLÝSINGASTJÓRI: Jón Laufdal RITSTJÓRN OG AUGLÝSINGAR: Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík. AÐALSÍMI: 512 5000 SÍMBRÉF: 512 5301 NETFÖNG: ritstjorn@markadurinn.is og auglysingar@markadurinn.is VEFANG: visir.is UMBROT: 365 miðlar ehf. PRENTVINNUSLA: Ísafoldarprentsmiðja ehf. DREIFING: Pósthúsið ehf. dreifing@posthusid.is Markaðurinn er dreift ókeypis með Fréttablaðinu. Markaðurinn áskilur sér rétt til að birta allt efnis blaðsins í stafrænu formi og í gagnabönkum án endurgjalds.

FLUGFÉLAG ÍSLANDS

flugfelag.is

Fundarfriður

Markvissir fundir í friði og ró

Upplýsingar:
Sími 570 3075

hopadeild@flugfelag.is

LÍTILL FJÁRMAGNSKOSTNAÐUR

Ekki safna skuldum vegna fjármagnskostnaðar í vörum.
Með flugfrakt sparar þú umtalsverð gjöld vegna fjármagns-
kostnaðar þar sem þú getur pantað minna inn í einu, með
styttri fyrirvara og færð vöruna mun fyrr í hendur.

MIKILL FJÁRMAGNSKOSTNAÐUR

BEINT FRAGTFLUG - 24 ÁFANGASTAÐIR
Í EVRÓPU, BANDARÍKJUNUM OG KANADA.
WWW.ICELANDAIRCARGO.IS

BANKHÓLFID

Mínus skilar gróða

Drátt fyrir að fjárfestingarbankinn Straumur hafi opinberað mettap í íslenskri fyrirtækja-sögu í síðustu viku hefur það ekki komið í veg fyrir methækkun á gengi hlutabréfa félagsins. Þvert á móti. Markaðsverðmæti fjárfestingabankans hrundi úr sjö krónum á hlut í þrjár eftir að Fjármálaeftirlitið tók hlutabréf bankans úr frysti í desember og lak niður í krónu fyrir mánuði. Áhættusæknir fjárfestar - og þeir sem trú hafa á bankanum - hljóta að vera kátir í dag því tíðin hefur batnað talsvert fyrir eigendur hlutabréfa í Straumi. Gengið toppaði í tókalli og tæpum þrjátíu aurum betur í gær en það jafngildir 117 prósentu hækku á mánuði.

Allt í mínus

Þótt gengi hlutabréfa í Straumi hafi hækkað um hundrað prósent er ekki þar með sagt að allir fjárfestar brosi. Fjölmargir hafa komið skelfilega út úr fávörðinu á fjármálamörkuðum. Þeir sem höfðu trú á Straumi fyrir ári og keyptu hlutabréf bankans þá greiddu ellefu krónur fyrir hvert bréf. Þeir þurfa því að bíða eftir því að bréfin hækki um rúm 400 prósent í viðbót eigi þeir að koma út á núlli. Að því gefnu reyndar, að þeir hafi ekki lent í veðkalli áður. Ekki skal hér spáð fyrir um framtíðarhækkun bréfa Straums. Kaldhæðinn viðmæl-andandi Markaðarins sagði þó í gær meiri hag í kaupum hlutabréfa en í lottómíða. Rýrni gildi bréfanna má fá aur í krassann þótt lítill sé. Gildi lottómíðans hverfur hins vegar samstundis að drætti loknum.

Hvað ná rætur kreppunnar djúpt?

Hér á landi hefur margur komist upp á háa C-íð í vandlætingu yfir framferði „þeirra sem landið settu á hausinn“. Stundum virðist af umræðunni sem hér hafi allt staðið í blóma fram að síðasta hausti og hægur andvari leikið um fjármálamarkaði í útlöndum. En jafnvel þótt horft sé til atburða síðustu eins til tveggja ára í heiminum er óvíst að maður komist að rót vandans. Það er í það minnsta hægt að lesa úr skýrslu FSA, breska fjármálaeftirlitsins, sem kom út í fyrradag. „Í kjarna krísunnar er samspil ójafnvægis þjóðhagfræðilegra þátta, sem orðið hefur sérstaklega viðvarandi síðustu 10 til 15 árin, og þróun á fjármagnsmörkuðum sem rekja má 30 ár aftur í tímann, en hefur magnast vegna áhrifa af þessu ójafnvægi.“

536 milljarðar króna eru áætlaðar skuldir ríkissjóðs í lok þessa árs.

121,5 milljarðar króna er áætlað tap gamla Glitnis vegna afskrifta á lánnum til íslenskra eignarhaldsfélaga.

105 milljarðar króna er tap Straums í fyrra. Ekkert íslenskt fyrirtæki hefur tapað þvílíkum fjárhæðum á einum ári.

Með leyfi AVALON PROMOTIONS & LIBERTY BELL
GRUMPY OLD WOMEN LIVE

Björk **Helga** **Edda**

Fularámöt!

Allt sém þið vitið ekki um konurnar í lífi ykkar

FRUMSÝNT 20. FEBRÚAR

FORSALA HAFIN
FORSÖLUTILBOÐ FYRIR MASTERCARD
KORTHAFI: MIÐINN Á 1990 KR.
(ALMENNT VERÐ ER 3450 KR.)
TILBOÐIÐ GILDIR TIL 18. FEBRÚAR

MIÐASALA Í SÍMA 4 600 200 OG Á WWW.MIDI.IS

Nýtt skítfyndið frístandandi uppistand í íslenskri útfærslu Gísla Rúnars Jónssonar

ALLIR Í LEIKHÚS Á AKUREYRI!
Miðasala í síma 4 600 200 | www.leikfelag.is

Morgunblaðið - kjarni málsins! MasterCard LEIKFÉLAG AKUREYRAR

FLUGFÉLAG ÍSLANDS

Hefur þú lent í slysi?

Kannaðu rétt þinn til bóta

Ef þú hefur lent í umferðarslysi, vinnuslysi eða frítímaslysi getur þú átt rétt á bótageiðslum. Hafðu samband við PACTA lögmenn sem fyrst og kannaðu rétt þinn til bóta. Við höfum áralanga reynslu á þessu sviði.

Fyrsta viðtal til að skoða málið er þér að kostnaðarlausu. Hafðu samband og pantaðu viðtal í síma 440 7900 eða á www.pacta.is

PACTA
L Ö G M E N N